

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou ve věci

žalobkyně: I. T., narozená X, bytem X,
proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963, Křížová 25,
225 08 Praha 5 (dále jen ČSSZ),

v řízení o žalobě ze dne 7.11.2022 proti rozhodnutí žalované ze dne 13.9.2022 č.j. X o
invalidní důchod,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 13.9.2022 č.j. X a jemu předcházející rozhodnutí č.j. X ze dne 6.6.2022 se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Včasnou žalobou ze dne 7.11.2022 s připojenou kopií napadeného rozhodnutí se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 13.9.2022 č.j. X, jímž žalovaná zamítla její námitky a potvrdila rozhodnutí ČSSZ č.j. X ze dne 6.6.2022, kterým byla zamítnuta její žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen **zákon**), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen **OSSZ**) Plzeň-město ze dne 1.6.2022 není invalidní, když z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o 10%. V odůvodnění napadeného rozhodnutí ze dne 13.9.2022 žalovaná mimo jiné zdůraznila, že novým posudkem o invaliditě vypracovaným lékařem ČSSZ dne 1.9.2022 bylo zjištěno, že žalobkyně není invalidní podle § 39 odst. 1 zákona, když rozhodující příčinou dlouhodobě

nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 7a) přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen **vyhláška**), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 10%, tj. na horní hranici rozpětí 5-10%, a tato míra poklesu ve smyslu § 3 citované vyhlášky nebyla změněna, proto nebylo námitkám žalobkyně vyhověno.

2. **Žalobkyně v žalobě** zejména vyjádřila nesouhlas s napadeným rozhodnutím, kdy namítala nesprávné posouzení jejího zdravotního stavu, jelikož je v posudku hodnoceno její postižení jako lehké, což je v zásadním rozporu s doloženými lékařskými zprávami, kde se např. mluví o těžké poruše osobnosti. Závěrem požadovala zrušení napadeného rozhodnutí a na základě posudku Posudkové komise MPSV rozhodnout o nároku na invalidní důchod.
3. Z obsahu vyžádaného **posudkového spisu OSSZ Plzeň-město** vedeného ohledně žalobkyně a v něm založeného záznamu o jednání a posudku o invaliditě této OSSZ ze dne 1.6.2022 a záznamu o jednání a posudku o invaliditě vypracovaného v námitkovém řízení dne 1.9.2022 ČSSZ-pracoviště Plzeň vyplývá, že žalobkyně nebyla uznána invalidní dle § 39 odst. 1 zákona s tím, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 7a) přílohy vyhlášky, pro něž byla stanovena míra poklesu 10% a uvedená míra poklesu nebyla ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky změněna (žalobkyně jednání nebyla přítomna).
4. **Žalovaná** ve svém vyjádření k žalobě dne 28.11.2022 navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen **komise** či **PK MPSV**), který se podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu považuje za tzv. povinný důkaz, který musí soud provést, pokud přezkoumává rozhodnutí ČSSZ o invalidním důchodu. Nebude-li PK MPSV prokázána invalidita žalobkyně, navrhla žalovaná zamítnutí žaloby jako nedůvodné, v opačném případě ponechala rozhodnutí ve věci na úvaze soudu s ohledem na výsledky posouzení zdravotního stavu žalobkyně.
5. Ze zasláního **dávkového spisu** vedeného žalovanou ohledně žalobkyně vyplývá, že napadené rozhodnutí ze dne 13.9.2022 bylo podle dodejky žalobkyni doručeno dne 14.9.2022.
6. V této projednávané věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění. Z těchto důvodů požádal soud PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku, který byl vypracován po jednání konaném dne 24.2.2022 za účasti odborného lékaře z oboru psychiatrie, žalobkyně nebyla přítomna. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že **k datu vydání napadeného rozhodnutí (13.9.2022) byla žalobkyně invalidní dle § 39 odst. 1 zákona, šlo o invaliditu třetího stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) zákona, neboť šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70%, a datum vzniku invalidity bylo stanoveno 23.5.2022 (psychiatrické vyšetření)**. Komise uvedla, že dle doložené zdravotní dokumentace a konzultace psychiatra při jednání komise byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je smíšená porucha

osobnosti - těžká porucha, úzkostně-depresivní porucha středně těžká, hyperkinetická porucha v dospělosti. Dále komise uvedla, že není v souladu s posudkovým zhodnocením OSSZ Plzeň - město ani námitkového řízení a konstatovala, že u žalobkyně se jedná o těžké postižení, těžce narušen výkon většiny denních aktivit, funkčně významné poruchy osobnosti provázené jiným závažným duševním postižením, těžké narušení adaptability (*v roce 2022 proběhla hospitalizace na psychiatrické klinice a je v plánu další hospitalizace v NUDZ v Klecanech*). Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 70% podle kapitoly V, položky 7c) přílohy vyhlášky a tato míra poklesu nebyla změněna ve smyslu § 3 odst. 1 a § 4 odst. 1 citované vyhlášky. Dále bylo uvedeno, že výkon výdělečné činnosti pojištěnce nevyžaduje zcela mimořádné podmínky dle § 6 vyhlášky. Datum vzniku invalidity stanoveno dnem psychiatrického vyšetření, tj. 23.5.2022, a doba platnosti: 28.2.2026 (není vyloučena stabilizace a zlepšení zdravotního stavu). (*Stejnopis posudku byl doručen žalobkyni i žalované.*)

7. **S účinností od 1.1.2010 je stanoveno v § 39 zákona** následující:

(1) Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

(2) Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla

a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,

b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,

c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

(3) Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

8. V § 3 odst. 1 uvedené vyhlášky je stanoveno: V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů (podle § 4 odst. 1 téže vyhlášky lze dolní hranici snížit až o 10 procentních bodů). V této věci však podmínky pro zvýšení (snížení) míry poklesu pracovní schopnosti nebyly shledány, jak uvedeno shora.

9. Podle § 38 písm. a) zákona má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.

10. Dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.), soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen správní orgán). Ve věcech důchodového pojištění rozhoduje specializovaný samosoudce,

který má práva a povinnosti předsedy senátu (§ 31 odst. 2, 3 s.ř.s.).

11. Podle § 76 odst. 1 písm. a), b) s.ř.s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí a proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění.
12. Dle § 78 odst. 1 věta první, odst. 3, 4 a 5 s.ř.s. je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Zrušuje-li soud rozhodnutí, podle okolností může zrušit i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo a soud přihlíží ve vztahu k žalobním bodům na rozhodnutí uvedených správních orgánů jako na jeden celek. Zruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému, a právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán. Podle § 75 odst. 1 s.ř.s. je pro soud rozhodující skutkový a právní stav, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. v této věci k datu 13.9.2022, a je povinen přezkoumat napadený výrok v mezích žalobních bodů uvedených v žalobě (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.).
13. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přiznání invalidního důchodu z důvodů v ní uvedených. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 24.2.2023 má soud za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované ČSSZ se u žalobkyně jednalo o invaliditu třetího stupně s datem vzniku 23.5.2022, proto je **žaloba podaná důvodně, a soud tedy napadené rozhodnutí žalované ze dne 13.9.2022 a jemu předcházející rozhodnutí ze dne 6.6.2022 bez nařízení jednání rozsudkem zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I. rozsudku)** pro vady řízení (§ 78 odst. 1, 4 s.ř.s.) spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci. Dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobkyně od 23.5.2022 a tedy k 6.6.2022 i 13.9.2022 odpovídal třetímu stupni invalidity, když míra poklesu její pracovní schopnosti činila 70%, avšak lékařem OSSZ i ČSSZ byla přiznána pouze míra poklesu 10% (viz shora).
14. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobkyně je dle posudku PK MPSV ze dne 24.2.2023 invalidní pro invaliditu třetího stupně od 23.5.2022, o čemž vydá rozhodnutí, které bude mimo jiné obsahovat i důvod vydání rozhodnutí – vznik invalidity třetího stupně (od uvedeného data), čímž bude realizovat rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 3.3.2023 č.j. 16 Ad 39/2022-32, když rozhodnutí o invalidním důchodu by byla vydala žalovaná v případě zjištění vzniku invalidity žalobkyně již v řízení o její žádosti či o podaných námitkách, přičemž podkladem pro vydaná rozhodnutí žalované byly posudky lékaře OSSZ a ČSSZ shora uvedené.
15. V zákoně o důchodovém pojištění a jeho prováděcích předpisech jsou konstruovány podmínky, které musí pojištěnec splnit, aby mu mohla být přiznána výplata invalidního důchodu, velmi striktně. Při posuzování nároku na invalidní důchod je tedy možno vycházet pouze ze zdravotního stavu žadatele (pojištěnce), tedy přiznané invalidity, za současného splnění další zákonné podmínky, a to potřebné doby pojištění stanovené v § 40 odst. 1 písmeno f) a odst. 2 zákona: Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let činí pět roků a zjišťuje se z období před vznikem invalidity, a to z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou

těž, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků.

16. O náhradě nákladů řízení (**výrok II. rozsudku**) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s.ř.s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšná žalobkyně však náhradu nákladů řízení nepožadovala, proto žádnému z účastníků řízení nebyla náhrada nákladů řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a odst. 1, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

Plzeň 3. března 2023

JUDr. Alena Hocká v.r.
samosoudkyně